

Djura Jankoviča in Stošoviča. Najdeni so bili protizakoniti letaki z napadi na vladu in sporazum, na Dragiša Cvetkoviča in dr. Mačka. Vsebina teh letakov spada pod zakon o zaščiti države. Zato je bil dr. Stojadinović interniran v mestu Rudniku.

Tuji postajajo nadležni. Razne države, med njimi Belgija, Nizozemska, Romunija, Madžarska in zadnji čas tudi Jugoslavija, so bile prisiljene podvzeti ostrejša koraka zoper nekatere tujece. Ne gre samo za špijone, marveč tudi za takšne ljudi tuje krvi, ki so trosili in še trosijo po raznih državah lažnive in razburilive vesti, da bi napravili zmedo med državljani. Zadnji čas se je število takih tujcev jako pomnožilo in njihova rovarska in kovarska delavnost se je povečala. Kakor se krt skriva pod zemljo, tako se ti ljudje skrivajo za raznimi krinkami, firmami in komisijami. Naposled je beograjska policija tem nadležnejšem stopila ostro na prste. Nekateri bodo izgnani, drugi pa, ki so zakrivali z zakonom prepovedana dejanja, bodo kaznovani. V naših krajih, ki so obmejni, je treba posebno strogo paziti na sumljive tujece, ki jih je zadnji čas še več med nami, kot jih je bilo prej. Državna oblast bo proti njim storila svojo dolžnost. Ljudstvo pa ima dolžnost, ne samo

da lažnivemu tujcu nič ne verjame, marveč da tudi oblastvo podpira pri zatiranju tega nadležnega mrčesa. Banska uprava v Ljubljani opozarja prebivalstvo, da se morajo strogo izvajati predpisi uredbe o zglaševanju prebivalstva. Vsako bivanje v kakem kraju se mora prijaviti krajevni policijski oblasti. Vsak hišni lastnik ali odgovorni upravitelj mora v 24 urah prigrasiti vsakega stanovanca, ki se vseli v hišo, in v istem roku naznati tudi njegov odhod. V kmečkih občinah velja dolžnost samo za tuje državljane in osebe, ki niso stalni prebivalci tiste občine.

»Slovenski narod« je zadel podoba »naprednega« Slovenca. V dopisu iz Maribora namreč pojasnjuje »naprednega« Slovenca z legendo o potujočem Kristusu in sv. Petru. Ko sta hodila po zemlji, sta videla ob cesti sedečega človeka, ki je bridko jokal. Njun poskus, da bi ga potolažila, je ostal brezuspešen. Nesrečnik je zatrjeval: »Meni ne more nihče pomagati.« Na vprašanje: »Zakaj ne?«, je odgovoril: »Ker sem Slovenec.« Boljše fotografije »naprednega« Slovenca bi bilo težko podati, kot je ta. Takšnemu nesrečnemu tipu kot je »naprednjaški« Slovenec, bi sama božja vsemodrost in vsemogčnost ne mogla pomagati.

Razmere na Poljskem

Angleška, francoska in poljska vlada so objavile tole izjavo:

»Angleška, poljska in francoska vlada so točno obveščene o protizakonitem postopanju nemških zasedbenih oblasti z ljudmi in zasebno lastnino na Poljskem. Zbrani podatki ne dopuščajo nikakega dvoma, da je Nemčija po celostnem napadu na poljsko civilno prebivalstvo sedaj pričela načrtno uničevati življenja in imetje Poljakov, zatirati omiko in vero poljskega naroda, ki je brez orožja. Nemčija je na najočitnejši način prekršila določbe 4. mednarodne haške pogodbe s tem, da je vključila dele poljske države v nemško državo, čeprav vojna še traja. Množestveni pokolji, nasilno odvzemanje posesti Poljakom, naseljevanje Nemcev na Poljskem, zaplenjevanje

poljskih zasebnih posestev in njihovo dodeljevanje naseljenim tujcem, zasega državnega imetja ter zgodovinskih in umetniških spomenikov, nasilno odseljevanje mladih Poljakov in Poljakinj v Nemčijo, zatiranje, cerkva in versko preganjanje, to so dokazi, da nemška vlada po načrtu uničuje poljski narod. Tako postopanje zasedbenih oblasti je v nasprotju z vsemi vojnimi zakoni in z omenjeno haško pogodbo. Glede na to angleška, francoska in poljska vlada svedčano in javno protestirajo proti takemu postopanju nemške vlade in njenih organov. Obenem znova zagotavljajo, da smatrajo Nemčijo za odgovorno za vse to početje. Angleška, francoska in poljska vlada odločno vztrajajo pri svojem stališču, da bo treba vse storjene krivice popraviti.«

Novice iz domačih krajev

Avto podrl kolesarja. Na križišču Koroščeve in Čopove ulice v Mariboru je podrl industrijalec Jurij Polak s svojim avtomobilom kolesarja Ludovika Jeriča, 18 letnega gojenca Vinarske šole. Sunek je pognal Jeriča več

metrov daleč in je obležal s poškodbami. Avtomobilist je takoj odpeljal kolesarja k zdravniku.

Padel na serpentinskem potu in se ubil. Dne 17. aprila opolnoči so našli proti domu

se vračajoči delavci ob dravski brvi v Mariboru nezvestnega starejšega moškega. Ker je imel na glavi zevajočo rano, so poklicali reševalce, ki so prepeljali poškodovanega v bolnišnico, kjer pa je proti jutru izdihnil, ne da bi se bil zavedel. Gre za 69 letnega upokojenega železničarja Gašperja Dobnikarja s Koroške ceste v Mariboru. Smrtno ponesrečeni je gnil pod večer kravo v Studence. Na povratku mu je na koncu serpentinske steze, ki pelje iz Studencev na dravsko brv, spodrsnilo, priletel je z glavo ob betonski steber in si prebil lobanjo.

Huda nesreča kolesarja. V Strmi ulici blizu dravske brvi v Mariboru je padel s kolesa 26 letni trgovski pomočnik Ivan Kranjc in si je razbil glavo. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico.

Smreka zdrobila gozdnemu delavcu glavo. V Zg. Razborju nad Slovenjgradcem je smrtno ponesrečil pri podiranju v gozdu 36 letni gozdni delavec Ivan Podlinšek. Padajoča smreka ga je tako zadela na glavo, da mu jo je zdrobila in je bil pri priči mrtev.

Družinski oče se ubil pri padcu z ogrodja. V Dražencah na Dravskem polju se je zgodila 17. aprila nesreča, ki je zahtevala človeško življenje družinskega očeta. Med delavci, kateri so zaposleni na tamošnji novi stavbi, je bil tudi 47 letni zidar Anton Pišek. V trenutku, ko je hotel z ogrodja prestopiti na streho, je zgubil ravnotežje in padel v globino. Nesreča je hotela, da je priletel na kup opeke, kateri se je zrušil in ga pokopal pod seboj. Tovariši so prihiteli ponesrečenemu koj na pomoč in so ga izkopali izpod opeke ter je bil koj prepeljan v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več rešiti življenja. Pišek zapušča ženo in nepreskrbljene otroke.

Transmisija zgrabila tovarniškega delavca. Transmisija je zgrabila 38 letnega tovarniškega delavca iz Majšperka. S hudimi poškodbami je bil revež oddan v ptujsko bolnišnico.

Železničar smrtno ponesrečil. Na postaji Ponikva se je zgodila 17. aprila smrtna nesreča. 35 letni železničar Vincenc Šlegl je prišel pod vlak. Odrezalo mu je desno roko in dobil je hude poškodbe na glavi ter po vsem telesu. Ponesrečenca so spravili v celjsko bolnišnico, kjer je 18. aprila umrl.

Pri padcu s kozolca si zlomil desno nogo. 65 letni gostilničar Avgust Rückl z Loznice pri Celju je padel s kozolca in si zlomil desno nogo.

Surovost vzrok smrti. V vasi Zavodnje nad Topolščico je pomagal tlačiti slamo pri posestniku Brglezu 60 letni dninar Jakob Napotnik. Radi počasnosti pri delu se je domači sin tako razhudil, da je starčka nahrulil in ga tudi potegnil s kolom po plečih. Radi udarca

Fedor je ostal doma. Sedel je v sobi na klopi in držal roko, da bi mu jo mati zavezala. Karina je rano izprala z žganjem, nato pa jo zavezala z belim robcem.

Pred Karino in Fedorjem je stala Nataša. Žalostno ju je gledala. Zavedala se je, da se je vse to zgodilo zaradi nje in se tresla ob misli, da bo prišlo do še hujših stvari.

Fedor se ji je nasmehnil in ji prožil drugo roko. Ob steni je ležalo truplo rdečelasca. Glava se je kopala v krvi...

Šubin je sedel v svoji sobi. Z užitkom je pospravljaval velik kos belega kruha, zraven pa je srehal dobro mlečno kavo. Zadovoljen je bil. Malo prej se je vrnil od mlatilnice. Videl je, da je žito še bolj rodno, kakor je mislil. Tako bo mogel poslati v Odeso večjo množino, kakor je bil obljubil, in to bo v njegovo dobro. Priznanje in nagrada za dobro gospodarstvo mu ne bosta ušla.

Ko se je najedel, si je prižgal cigaro in sedel v naslanjač. Udal se je sanjarjenju.

Nenadoma je zaslišal vpitje. Hitro je pogledal na zlato uro, ki jo je bil pridobil na boljševiski način.

»Ali je že konec odmora?« se je začudil. »Saj še ni minula ena ura. Lokomobila še ni zvižgala.«

Poklical je Natalijo. Ko je vstopila, ji je rekel:

»Pojdi in poglej, kaj se je zgodilo? Od kod prihaja vpitje?«

Natalija je odšla. Na večnem pragu je obstala. Zgledala je mnogo ljudi. Eni so prihajali, drugi odhajali. A vsi so vpili: »Vstaja! Vstaja!«

Prebledela je in se naglo vrnila v sobo. Šubin ji je z obraza bral, da je morala videti nekaj vznemirljivega. Hlastno je vprašal:

»Kaj si videla?«

»Na ulici valovi množica vaščanov. Vsi vpijejo: Vstaja! Vstaja!«

Šubin je debelo pogledal.

»Ni mogoče! Nisi prav slišala!«

Hitro je vstal in skočil k večnim vratom. Vrata je priprl in prisluškoval. Kmalu je uvidel, da je Natalija prav slišala. Vrnil se je v sobo. Njegov sicer rdeči obraz je bil bled.

»Zbežati morava! Hitiva, da čimprej prideva do vojaškega taborišča. Če naju bodo kmetje dobili, naju ubijejo!«

V naslednjem trenutku je načrt glede bega spremenil. Uvidel je, da se bo sam laže skril, zato je zapovedal Nataliji, naj ostane v hiši in zadrži upornike. Medtem se bo on rešil.

Vpitje se je slišalo že iz neposredne bližine. Iz krika in vika je odmevalo tudi Šubinovo ime.

sta s hčerjo hodila na sprehode in bila večkrat pri katoliški službi božji. Iz Pariza se je marsal odpravil v Lausanne, kjer je bil v ustih operiran. Mannerheim je že tedaj govoril, da bo v Evropi vojna, ni pa mislil, da bo Finska napadena. Ko se je zvedelo, da je bila sklenjena prijateljska zveza med Rusijo in Nemčijo, je dejal smeje se: »To je dobro, da imam spet zobe v redu! Zda bom mogel vsaj spet sam poveljevati svojim četam.«

Študentovska iznajdljivost. Tudi v Novi Mehiki na vseučilišču imajo šolnine, ki marsikateremu slušatelju hudo tarejo. Na univerzi v Portales se je zbralo devet slušateljev, ki so ustanovili neke vrste delniško družbo in kupili — kravo. Prvi kapital so

se je stari mož zgrudil in padel več metrov globoko. V brezupnem stanju so ga prepegljali v slovenjegraško bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam, katere je dobil pri padcu.

V celjsko bolnišnico oddani poškodovani. Na postaji Žalec je lokomotiva zadela in odbila 51 letnega železničarja Antona Ograjenška iz Velenja. Ograjenšek je dobil hude poškodbe na glavi. 22 letni posestnikov sin Edvard Štachel in 29 letna natakarka Petka Verdevova s Polzele sta se peljala na motornem kolesu, katero se je zaletelo v drevo. Pri trčenju si je zlomila Verdevova desno nogo, Štachel pa si je desno nogo hudo poškodoval. — V Vitanju je povozil avtobus 29 letnega delavca Jožefa Mavha iz okolice Vojnika. Mavh je dobil hude poškodbe na glavi in na znotraj. — V Kerkovi ulici v Celju se je zaletel s kolesom v avto 18 letni krojaški vajenec Valentin Teržan iz Podgorice pri Veliki Pirešici in si je močno poškodoval desno nogo. — Ko je 32 letni hlapec Ivan Obreza iz Zavodne pri Celju vozil po cesti z dvovprežnim vozom, sta se konja splašila. Obreza je padel pod voz. Kolesa so šla čezenj in mu hudo poškodovala obe nogi. — V Št. Vidu pri Grobelnem je padel 80 letni dninar Miha Godicel v spanju s kozolca ter si zlomil več reber in poškodoval obe nogi. — V petek je padel 52 letni provodni delavec Rudolf Vanovšek iz Pečovnika pri Celju po nekem pobočju 20 m globoko in si zlomil levo ključnico. — Imenovani so se zatekli po zdravniško pomoč v celjsko bolnišnico.

Smrt hlapca pod vozom. Franc Šip, uslužben pri posestniku Francu Žagarju v Škofji vasi pri Celju, je peljal z deskami naložen voz od žage nad Novo cerkvijo proti Višnji vasi. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj hlapca. Zdrobilo mu je glavo in stisnilo prsni koš. Šip je obležal na mestu mrtve.

Otrok podlegel opeklina. Naš list je poročal, da se je užgala oblečka triletni posestnikovi hčerki Slavici Jelenovi iz Železnega, ko so zažigali 14. marca na Železnem pri Veliki Pirešici v celjski okolici na njivi suhljad. Hudo opečenega otroka so koj spravili v celjsko bolnišnico, kjer je doživel po enomesečnih bolečinah sredi minulega tedna.

Preužitkar padel v potok in utonil. Ignac Gradič, 76 letni preužitkar iz Krajnih dol, je padel v Trški gori pri Kalobjah v okolici Sv. Jurija ob južni železnici v potok in utonil.

Smrtna nesreča pri podiranju v gozdu. Jožef Jazbinšek, 38 letni delavec v Jurkloštru pri Rimskih Toplicah, je podiral drevje v gozdu. Izpodžagano drevo se je podrlo na Jazbinška in ga tako poškodovalo na glavi in prsnem košu, da je podlegel poškodbam v celjski bolnišnici.

Ure za birmo
najceneje pri 626
Bureš Franjo
urar in draguljar
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 26

Prenaglenost z orožjem zakrivila smrt delavca. V kemični tovarni v Hrastniku je bil pred dvema letoma uslužben 35 letni delavec Viljem Gačnik iz Dola pri Hrastniku. Med njim in inženirjem Emanuelom Zelinko, ki je uslužben v isti tovarni, je prišlo za časa Gačnikove službe v tovarni v neki hrastniški gostilni do spopada, ki je imel za posledico Gačnikov odpust iz službe v tovarni. Gačnik se je skozi dve leti trudil, da bi zopet dobil kje delo, kar pa se mu ni posrečilo. Tako se je v začetku minulega tedna odločil, iti prosit za delo zopet v kemično tovarno. Ko je prišel v tovarno, se je vsedel in čakal na vodjo inž. Zelinko pred pisarno. Zelinka je prišel po vrtu in ugledal Gačnika sedečega pred pisarno. Gačnik je po naključju segel v zadnji hlačni žep. Zelinka je menil, da ima Gačnik orožje in da se hoče maščevati. Potegnil je samokres in ustrelil Gačnika v trebuh. Hudo ranjenega Gačnika so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so ga takoj operirali. Rešiti pa ga niso mogli in je nesrečni delavec v bolnišnici poškodbam podlegel. Gačnik je bil oženjen in je zapustil ženo ter hčerko.

Nesreča mizarskega mojstra. V Kranju se je zgodila v soboto prometna nesreča. Mizarskega mojstra Ivana Pečenka iz Kranja je podrli avto pri prehodu čez cesto. Kolesa avtomobila so strla mojstru levo nogo in so ga poškodovala na glavi. Lastnik avtomobila je žrtev nesreče koj prepegljal v bolnišnico.

Birmovanje v šaleški in ljutomerski dekaniji. V dekaniji šaleška dolina: V soboto predpoldne 8. junija v Šmartnem pri Šaleku; isti dan popoldne: kateheza, birma in oficij za posvetitev cerkve pri Sv. Pankraciju na Gornji Ponikvi; v nedeljo, 9. junija, istotam posvetitev župne cerkve in dveh oltarjev; v ponedeljek, 10. junija, v Št. Ilju pri Velenju; v torek, 11. junija, v Št. Janžu na Vinski gori; v sredo, 12. junija, pri sv. Juriju v Škalah; v četrtek, 13. junija, pri sv. Mihaelu v Šoštanju; v soboto, 15. junija, pri sv. Petru v Zavodnjem; v nedeljo, 16. junija, pri sv. Križu, župnija sv. Andreja v Belih vodah. — V dekaniji Ljutomer: v sredo, 19. junija, pri Sv. Križu pri Ljutomeru; v četrtek, 20. junija, pri sv. Janezu Krstniku v Ljutomeru; v pe-

tek, 21. junija, pri sv. Mihaelu v Veržetu; v soboto, 22. junija, pri sv. Roku in Sebastijanu v Cezanjevcih; v nedeljo, 23. junija, pri sv. Trojici pri Mali Nedelji; v ponedeljek, 24. junija, pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v torek, dne 25. junija, pri sv. Magdaleni na Kapeli; v sredo, 26. junija, pri sv. Petru v Gornji Radgoni; v četrtek, 27. junija, pri Marijinem Vnebovzetju v Apačah.

Važno za vojne invalide in upokojece. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani razglasa, da invalidi in državni upokojece za primer mobilizacije in vojnega stanja svojih prejemkov ne bodo dobivali po pošti, ampak jih bodo izplačevale vse državne blagajne na podlagi plačilnih knjižic. Plačilne knjižice je ljubljansko finančno ravnateljstvo za svoje plačevance že izstavilo. Invalidom, vojnim žrtvam in upokojemcem bodo dostavile plačilne knjižice pristojne občine proti odškodnini 3 din.

Romanje k Majki Bistriški se vrši o Duhovem, kakor vsako leto. V četrtek, 9. majnika, popoldne ob štirih pridiga za Slovence in pete litanije Matere božje. Na svidenje! — Ladislav.

Opozorilo! Lastniki predvojnih avstro-ogrskih državnih in deželnih posojil (obveznic) naj se prijavijo — v kolikor tega še niso storili — in sporoče vrsto ter količino obveznic v imenski vrednosti Društvu za zaščito interesov imetnikov predvojnih avstro-ogrskih državnih in deželnih obveznic v Ljubljani, Prešernova ulica 3—II (Zveza jugoslovanskih hranilnic).

Požari

Nad vasjo Žeravišče, občina Teharje pri Celju, je začela goreti blizu Bojanskega grabna obsežna posekana planota, last g. Žagarja iz Save. Ogenj je zajel dračje in listje in se je hitro širil proti vrhu. Telefonično na pomoč pozvani celjski gasilci so požar omejili z lopatami ter krampi, ker sicer bi bil dosegel gozd in povzročil nepregledno škodo.

V Cigoncah pri Slov. Bistrici je zgorelo grofu Attems okoli 12 ha 20 letnega smrekovega gozda. Škoda znaša 300.000 din. Bistriški gasilci so nesrečo s pomočjo prebivalstva po dveurnem trudopolnem delu udušili.

V obmejni Gornji Radgoni je izbruhnil ogenj predpoldne v gospodarskem posloppu dimnikarskega mojstra Miška Križaneca. Plameni so preskočili radi vetra na sosedno stanovanjsko hišo. Radi izredno vetrovnega vremena je grozila požarna nesreča vsem sosednim poslopjem z uničenjem. Če bi se bil ogenj razširil, bi bil celi trg v nevarnosti. Domačim in gasilcem iz Radgone je uspelo, da so ogenj omejili na prizadeti poslopji. Škoda znaša 100.000 din, zavarovalnina je le polovična. Pri gašenju se je nevarno opekel trgovski pomočnik Ladislav Arpaš, na katerega se je zrušilo goreče tramovje.

zbrali skupaj iz svojih žepov in od dobrih ljudi, naprej pa je že šlo. Kravo so redili v nekem hlevu blizu univerze. Pri molži so se vrstili. Mleko so prodajali v veži vaučilišča svojim tovarišem, kar ga je bilo pa več, so ga ponujali tudi po mestu. Na ta način jim je krava razmeroma dovolj hitro povrnila njihov »obratni kapital«. Ko so kravo prodali, so z izkupičkom plačali šolnine (najbrž niso preveč visoke) in še nekaj jim je ostalo.

Čudne številke. V sodni dvorani nekega malega mesta so pred nedavnim doživeli veliko presenečenje, ko so zasliševali nekega 91 letnega moža kot prič. Na sodnikovo vprašanje, ali ima brate in sestre, je odgovoril: »Imel sem samo brata, a ta je od leta 1797.

»Tu so že!« je prevzeta od strahu zašepetala Natalija. Vsa se je tresla.

Šubin je preživljal grozne trenutke. Vsega je prevzel silen strah. Strahopetec, ki je imel na vesti toliko nedolžnih smrtnih žrtev, se je tresel za svoje življenje. Kot zver, ki se je ujela v kletko, je tekal po sobi gor in dol.

Natalija ga je gledala s prezirom. Da ni junak, je vedela že prej, a take strahopetnosti mu ni pripisovala. Ko je Šubin zaslišal iz vpitja svoje ime, je obupno zastokal.

Brez suknje in čepice je skočil k vratom, ki so vodila na vrt.

Kmalu nato so se s hrupom odprla večna vrata. V hišo je vdrlo nekaj mož.

»Kje je Šubin?« je zavpil prvi.

»Ne vem!« je s tresočim glasom odgovorila Natalija.

»Kam se je skril morilec,« je zakričal drugi.

Natalija je molčala.

Neki kmet, ki je imel železne vile, je skočil k njej in ji nastavljal vile na prsi.

»Povej, kje je krvolok, sicer te prebodem!«

Sosed ga je prijel za roko in mu rekel:

»Pusti jo, ker ga gotovo ne bo izdala. Raje preišči mo hišo!«

Preden so kmetje stopili v drugo sobo, so na vrtu odjeknili trije strelji.

Natalija je otrpnila od groze.

Kmetje so hiteli na vrt.

Tu je ležal Šubin. Glasno je hropel. Na prsih je imel rano, iz katere je tekla kri. Čez nekaj trenutkov je hropenje utihnilo...

»En pes je manj!« je rekel mož, ki je prej streljal. Z nogo je sunil Šubina, da bi se prepričal, ali je res že mrtve.

10.

Odesa je že prej igrala precej važno vlogo. Bila je za Petrogradom največje rusko pristanišče. Kot prestolnica ukrajinske gubernije je bila sedež najvišjih oblasti in važno kulturno središče.

V boljševiški Rusiji je mesto ohranilo svoj pomen. Le zunanje lice in način življenja sta se v precejšnji meri spremenila. Prejšnje veselosti in brezskrbnosti je bilo konec. Prijazne obraze so zamenjali mrki. Sijaj je prepustil mesto enoličnosti. Kulturne ustanove so se morale umakniti in dati prednost tovarnam, vojašnicam in koncentracijskim taboriščem.

Na obmorski strani mesta je stala dolga, trinadstropna stavba. Po obliki in rumeni barvi je bila podobna vojašnici ali ječi. Nad glavnim vhodom je visela rdeča zastava. Na sredi zastave je bil boljševiški znak: srp in